

Управління капіталом підприємств кондитерської галузі України: проблеми та напрямки їх вирішення

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній роботі розглянуто особливості управління капіталом підприємств кондитерської галузі. Виявлено фактори впливу на ефективність управління капіталом підприємств кондитерської галузі України та основні напрями її вдосконалення

Ключові слова: капітал підприємства, управління капіталом

Abstract

This paper is considered features of management of the capital. Factors of influence on effective management of the capital of the enterprises of confectionery branch of Ukraine and the main directions of its improvement are revealed

Key words: capital of the enterprise, management of the capital

Вступ

Сучасні умови розвитку ринкової економіки потребують від українських підприємств розробки стратегічних планів та самостійного визначення напрямів розвитку. Гостро постає питання необхідності ефективного управління капіталом підприємств, адже це дозволяє отримувати максимальний прибуток, рентабельність, фінансову стійкість та високі показники ліквідності та платоспроможності.

Метою даної роботи є формування напрямків вирішення проблем управління капіталом підприємств кондитерської галузі.

Результати дослідження

Ринок кондитерської галузі України досить структурований та характеризується високим рівнем конкуренції. Конкурентна боротьба, яка загострилася останнім часом на ринку кондитерських виробів змушує підприємства шукати нові можливості підвищення конкурентоспроможності своєї продукції на ринку.

На сьогодні виробництво кондитерської продукції є однією з найрозвинутіших галузей харчової промисловості України. Це одна з небагатьох галузей промисловості України, яка є самодостатньою, розвинутою, успішно діючою та цілком сформованою.

Забезпечення ефективної діяльності та прибутковості підприємства є основними завданнями капіталу. Окрім цього, капітал підприємства забезпечує виконання основних його функцій та завдань. Для успішного здійснення своєї діяльності підприємства мають бути достатньо забезпеченими фінансовими ресурсами.

Ефективність діяльності підприємства значною мірою характеризується показниками ефективності управління капіталом[1].

Управління капіталу здійснюється за допомогою системи принципів та методів розробки управлінських рішень, які безпосередньо пов'язані з ефективністю його використання.

Однак, на даний час виникає проблема формування та управління капіталом підприємств кондитерської галузі України. Так як більшість підприємств не застосовують наукові підходи до цього питання, і це є значною помилкою. Адже від співвідношення між власним та позиковим капіталом, ефективним управлінням капіталу залежать результати діяльності підприємства, його стан у майбутньому.

Управління капіталом підприємства повинне бути направлене на вирішення таких основних завдань [2]:

- 1) формування достатнього обсягу капіталу, що забезпечить необхідні темпи економічного розвитку підприємства;
- 2) оптимізація розподілу сформованого капіталу за видами діяльності та напрямками використання;
- 3) забезпечення умов досягнення максимальної доходності капіталу при запланованому рівні фінансового ризику;
- 4) забезпечення мінімізації фінансового ризику, пов'язаного з використанням капіталу, при запланованому рівні його доходності;
- 5) забезпечення постійної фінансової рівноваги підприємства у процесі його розвитку;
- 6) забезпечення достатнього рівня фінансового контролю над підприємством з боку його засновників;
- 7) забезпечення достатньої фінансової гнучкості підприємства;
- 8) оптимізація обороту капіталу;
- 9) забезпечення своєчасного реінвестування капіталу.

Оскільки стан і ефективність використання власного капіталу підприємств кондитерської галузі характеризується окрім прямих показників фінансової звітності, рядом відносних коефіцієнтів, таких як показники фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності [3], то методами підвищення ефективності управління капіталом служать методи, що підвищують ці показники на підприємстві.

Основною проблемою на сьогоднішній день для переважної більшості підприємств кондитерської галузі України є те, що переважна більшість показників, які характеризують ефективність управління капіталом не відповідають нормативним значенням.

Стратегічне управління капіталом підприємств кондитерської галузі України вимагає здійснення вибору об'єктів інвестування, надаючи перевагу високоприбутковим активам і проектам, що пов'язано з прийняттям рішень в умовах підвищеного ризику. Одним зі стратегічних методів управління капіталом підприємства є формування стратегічних карт розвитку із підвищенням якості планування витрат[4].

Одним із найважливіших показників якості управління капіталом є ступінь оптимальності його структури. Взагалі структура капіталу підприємства відбиває співвідношення джерел залученого і власного фінансування, необхідних для його функціонування. Під оптимальною структурою капіталу ми будемо розуміти досягнення такого співвідношення між власним і позиковим капіталом, за якого підприємство здатне досягти бажаного рівня фінансової стійкості, рентабельності та загалом підвищити ефективність своєї діяльності.

Підприємства кондитерської галузі України, визначаючи поточні і стратегічні цілі, аналізуючи фактори(внутрішні і зовнішні), установлюють цільову структуру капіталу. Але цілі можуть змінюватися в часі. Однак, у будь-який момент підприємство, маючи відповідну структуру капіталу, приймає фінансові рішення, які сумісні з цільовою структурою.

Для успішного управління капіталом керівництвом підприємства також можуть застосовуватися різноманітні напрямки, в тому числі[5]:

- вибір політики щодо формування та використання окремих компонентів власного капіталу: резервного, додаткового, нерозподіленого прибутку;
- використання можливостей фондового ринку для операцій з власними акціями, а також випуску облігацій;
- проведення продуманої політики залучення коштів з позикових джерел, пошук найбільш придатних способів;
- розробка політики дивідендів, спрямованої на підтримку добробуту акціонерів.

На підставі аналізу показників ефективності управління капіталом та джерел [4],[6] виявлено низку проблем в управлінні капіталом підприємств кондитерської галузі:

- порушення рівноваги між власними та залученими коштами;
- неспроможність підприємств покривати свої зобов'язання власними коштами;
- низька ступінь мобілізації власного капіталу;
- низька прибутковість діяльності підприємств;
- низька економічна ефективність виробництва;

– неспроможність за рахунок грошової виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) повністю відшкодувати витрати на виробництво й одержати прибуток.

Підприємствам кондитерської галузі України для покращення ситуації необхідно додатково залучити власний капітал, оскільки за додаткового залучення власного капіталу з внутрішніх та зовнішніх джерел фінансова стійкість та платоспроможність підприємства зростає. Також необхідно робити акцент на покращення прибутковості виробництва та збільшення оборотних активів в порівнянні з ростом поточних зобов'язань.

Низьку прибутковість підприємств кондитерської галузі можна виправити за рахунок збільшення обсягів виробництва продукції, підвищення частки прибутку в ціні продажу, зменшення витрат на виробництво та збут продукції, оновлення техніко-технологічної бази та зменшення суми адміністративних витрат шляхом реформування організаційної структури.

Також для підвищення ефективності управління капіталом потрібно: прискорити оборотність капіталу, запровадити систему фінансового планування, оптимізувати структуру капіталу, покращити процеси управління майном, здійснити заходи щодо покращення контролю фінансової діяльності.

Отже, використання запропонованих вище методів управління капіталом дозволить створити основу для забезпечення високих темпів нарощування ресурсного потенціалу підприємства, дозволить підприємству в повному обсязі реалізувати його цілі та задачі, зокрема щодо ефективного використання та відтворення капіталу.

Висновки

Таким чином, оскільки капітал будь-якого підприємства є унікальним, то не можна говорити про єдину універсальну методику підвищення ефективності його управління. Окреме підприємство зазвичай керується саме тим критерієм, який на певний момент його діяльності є найбільш доцільним. Контроль за раціональною структурою капіталу та ефективністю його використання сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства та підвищенню рівня його конкурентоспроможності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойправ К.В. Шляхи підвищення ефективності використання капіталу підприємства [Електронний ресурс] / К.В. Бойправ // Перспективи розвитку науки. – 2011. – С.90-92. – Режим доступу: http://xn--e1aajfpcds8ay4h.com.ua/files/image/konf%2011/sb_7_18.pdf
2. Сабліна Н.В. Управління капіталом підприємства [Електронний ресурс] / Н.В. Сабліна / – Режим доступу: http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12920/1/1_tezi_Sablina.PDF
3. Єпіфанова І. Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 143 с.
4. Стемблевська О.Г. Особливості управління капіталом підприємств кондитерської галузі України [Електронний ресурс] / В.В. Джеджула, І.Ю. Єпіфанова, О.Г. Стемблевська // Інфраструктура ринку. – 2017. – № 7. – С.128-123. – Режим доступу : http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17999/Dzhedzhula_Yepifanova_Stemblevska.pdf?sequence=1
5. Борт О.В. Управління власним капіталом підприємства / О.В. Борт / Класичний приватний університет. – Запоріжжя : КПУ, 2014. – 8 с.
6. Стемблевська О. Г. Сучасні підходи до аналізу ефективності оптимізації структури капіталу підприємств кондитерської галузі України [Електронний ресурс] / І.Ю. Єпіфанова, О.Г. Стемблевська // Економіка та суспільство. – 2016. – № 7. – С. 313-319. – Режим доступу : <http://economyandsociety.in.ua/journal7/14-stati-7/541-epifanova-i-yu-stemblevska-o-g>

Стемблевська Олена Григорівна — студентка групи МОф-16мі, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: lsna.stemblevska@gmail.com

Науковий керівник: **Єпіфанова Ірина Юрївна** — кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Stemblevska Olena G. - student group MOF-16mi, Department of Management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: lsna.stemblevska@gmail.com

Supervisor: **Yepifanova Iryna Yu.** — candidate of economic Sciences, associate Professor, Department of Finance and innovation management, Vinnytsia national technical University, Vinnytsia.